

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Canonis, & fori priuilegio. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

IO. CAROLI ANTONELLI

SAC. THEOL. AC I. V. D. VELITERNI.

LIBER QVARTVS.

DE PRIVILEGIIS CLERICORVM.

PRIA sunt Clericorum priuilegia, quorum duo sunt priuilegia personæ, videlicet priuilegium fori, de quo habetur in cap. 2. de for. compet. & illud, quod habetur in cap. si quis suadante 17. q. 4. tertium priuilegiū est rerum ab exactionibus laicorum, ut not. glos. in cap. vn. ver. omni priuilegio de Bigam. in 6. Euerard. cons. 42. in princ. Quate de his in hoc libro breuiter disseremus.

S V M M A R I V M.

- 1 Qui gaudent priuilegio Canonis, gaudent etiam priuilegio fori, sed non e contra.
- 2 Priuilegium canonis concessum est Clericis, & Monachis.
- 3 Priuilegio canonis, & fori gaudent Clerici in sacris, & in minoribus, ac prima tonsura constituti, etiam coniugati, qui eum unicis, & virginibus contraxerunt.
- 4 An clerici excommunicati, irregulares, vel degradati gaudeant hoc priuilegio.
- 5 Hodie Clerici in minoribus, vel coniugati hoc priuilegio non gaudent, nisi in illis concurrant requisita per Concilium Tridentinum.
- 6 An Clerici in sacris constituti, vel beneficium obtinentes gaudeant

scilicet deans

- deant priuilegio Canonis, & fori, si habitum, & tonsuram non de-
ferant.
- 7 Quid si ostineant prestimonium, vel pensionem.
- 8 Et quid si seruitium prestent alteri ecclesie, quam illi, cui fuerunt per Episcopum adscripti.
- 9 Seruitium huiusmodi quale debeat esse.
- 10 An gaudeant supradicto priuilegio, si ad breue tempus habitum, & tonsuram deposuerint.
- 11 Clericus in minoribus compelli potest ad seruiendum in diuinis sub pœna priuationis habitus clericalis.
- 12 Clerici coniugati quando gaudeant priuilegio fori in causis criminalibus, & ciuilibus.
- 13 An clerici coniugati teneantur ad datia, & gabellas.
- 14 Clerici coniugati uxore defuncta recuperant omnia priuilegia clericis non coniugatis concessa.
- 15 An qui officium Iudicis criminalis exercuit, dimisso officio recuperet priuilegia clericalia.
- 16 Si quis occasione beneficij recepti, vel recipiendi non arctatus ad minores ordines ordinatus fuerit vigore litterarum dimissoriarum Capituli sede vacante infra annum, non gaudet priuilegio Clericali.
- 17 Nomine Monachorum intelliguntur omnes Regulares vtriusque sexus.
- 18 Equites, qui emittunt tria vota substantialia castitatis, paupertatis, & obedientie gaudent priuilegio Canonis, & fori.
- 19 Eodem priuilegio gaudent Nouitij huiusmodi ordinum militarium.
- 20 Trabentes huiusmodi Nouitios ad forum laicale incidunt in excommunicationem bullæ cœnæ.
- 21 Tertiarij, & Tertiariæ quando gaudeant supradicto priuilegio.
- 22 Eodem fruuntur priuilegio qui assumpto habitu religioso adhibentur ad seruitia, & obsequia monialium, vel Presbyterorum gregatim viuentium sub certo superiore.
- 23 An eodem priuilegio gaudeant oblati.
- 24 Quando Eremitæ gaudeant predicto priuilegio.
- 25 Si Clericus, vel Nouitius committat delictum, & post illud commissum ducat uxorem, puniendus est à Iudice ecclesiastico.
- 26 Clerici, qui reperiuntur in possessione alicuius beneficij, vel communi opinione pro clericis habentur, statim remittendi sunt ad ecclesiasticum Iudicem.
- 27 Quando processus per Iudicem laicum compilatus probet contra clericum in foro ecclesiastico.
- 28 An possit à Potestate laica puniri qui patrato delicto statum clericalem, seu Religiosum assumit.
- 29 Fideiussor de representando liberatur a fideiussione, si principalis assumat Clericatum, secus si promisit soluere quicquid fuerit iudicatum.

CAP. I.

De Canonis, & fori priuilegio.

Communis est conclusio, quod qui gaudent priuilegio Canonis, regulariter gaudent etiam priuilegio fori: non autem e contra; quamuis enim priuilegium fori principaliter competat clericis *vt in cap. 2. de for. compet. potest tamen intuiu clericorum conuenire etiam meris laicis, qui canonis priuilegio minimè gaudent, cum sit concessum personis tantum Deo dicatis, hoc est clericis & Monachis c. si quis suadente 17. q. 4. & tradant Doctores, quos refert, & sequitur Dian. par. 3. tr. 1. ref. 69. & par. 5. tract. 1. ref. 26: Bonacin. de censur. in part. d. disp. 2. q. 3. pun. 6. sect. 3. in princip. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 14. num. 39: Quare hic nobis videndum est, quinam veniant ad hunc effectum nomine clericorum, & Monachorum.*

3 Dico igitur primo, quod de inre communi priuilegio Canonis, & fori gaudent tam Clerici in saceris, quam in minoribus ordinibus, vel prima tonsura constituti etiam coniugati, qui cum vnicis & virginibus contraxerunt *iuxta cap. vn. de Cler. coniug. in 6. c. cum contingat de etat. & qual. cap. 2. vbi glos. & DD. de for. compet. glos. in d. c. si quis suadente ver: in Clericum Sylu. in ver. excommunicatio 6. n. 3.*

4 *Bellett. in Disquis. cleric. tit. de Disciplin. cleric. §. 2. num. 1. & seq. & alij communiter. quod procedit etiam si essent excommunicati etiã vitandi, aut alia censura affecti, aut irregulares, vel degradati verbaliter Sylu. loco cit. num. 4. Man. in man. cap. 27. nu. 79. & alij, quos refert, & sequitur Bonacin. de censur. in part. d. disp. 2. q. 3. pun. 6. sect. 3. num. 4. & seq. secus esset, si fuerint realiter degradati: quia tunc priuantur omni priuilegio clericali cap. degradatio de Pœn. in 6. & ideo amittunt priuilegium canonis, & fori, quia quando iura priuant Clericum priuilegio clericali, priuant eum vtroque, vt ex cap. 1. de vit. & hon. cler. cap. in audientia, & cap. contingit. 2. de sent. excom. colligit Bellett. vbi supra tit. de fauor. cleric. person. §. 7. num. 2.*

5 Hodiè verò clerici in minoribus fori priuilegio non gaudent, nisi beneficium ecclesiasticum habeant, aut clericalem habitum, & tonsuram deserentes alicui ecclesie ex mandato Episcopi inseruiant, vel in Seminario clericorum, aut in aliqua schola, seu vniuersitate de licentia Episcopi quasi in via ad maiores ordines suscipiendos versentur; in Clericis verò coniugatis seruanda est dispositio *c. vn. de Cler. coniug. in 6. d. modò alicuius ecclesie seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesie seruiant, vel ministrent, & clericali habitu, & tonsura vtantur ex Concilio Tridentino sess. 23. de ref. cap. 6.*

6 Obseruant autem, Doctores, §. 2. Cle-

- Clericos semper gaudere priuilegio canonis, & fori, etiamsi habitum, & tonsuram non deserant, si sint sacris ordinibus insigniti: quia Concilium loquitur tantum de constitutis in minoribus ordinibus *Clar. in §. fin. q. 36. vers. hac autem Bellett. tit. de fauor. Cleric. person. §. 8. num. 7.* vel si habeant beneficium etiam sine redditibus, 9 vel eius titulum, seu collationem etiam sine possessione: quia Concilium prædictas condiciones nõ requirit in Clerico beneficiato, sed in eo, qui nullum habet beneficium, ita Doctores, quos late recenset *Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 12. num. 6. & seq. Dian. p. 1. tr. 2. ref. 29. & seq. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 338. & in Collect. decis. 1610. par. 5.* vbi dicit, hoc
- 7 procedere etiam in obtinentibus præstimonium, quod datur in titulum perpetuum, & habet annexum aliquod obsequium spirituale: idemque de Clerico habente pensionem loco tituli beneficii, vel excedente 60. ducatos auri de camera iuxta constitutionem Sixti V. incip. *Pastoralis*, dicit *Cuch. lib. 5. tit. 8. num. 17. Bellett. tit. de fauor. cler. person. §. 8. n. 11.* quos refert *Dian. par. 1. tract. 2. ref. 31.* vbi notat, quod tunc Clericus vti Beneficiarius reputatur: & quod Clericus in minoribus habens pensionem, & incedens in habitu, & tonsura gaudeat priuilegio fori, censuit Sac. Congregatio Concilij apud *Farinac. decis. 148. par. 4. Divers. & apud Barbos. par. 3. all. 57. num. 151.*
- 8 Observant 2. Clericum incedentem in habitu, & tonsura gaudere hoc priuilegio, etiamsi seruitium præstet alteri ecclesie, quã illi, cui fuit per Episcopum adscriptus, ut censuit Sac. Congregatio teste *Novar. apud Ricc. in Collect. decis. 2606. par. 7. Dian. p. 1. tract. 2. ref. 35. & part. 4. tract. 1. ref. 2.*
- 9 Observant 3. Concilium requirere frequentiam, & persuerantiam in seruitij præstatione saltẽ pro maiori parte temporis, ut censuit Sac. Congreg. apud *Dian. d. p. 1. tract. 2. ref. 35. Barbos. par. 2. alleg. 12. num. 14.* vbi dicit, quod huiusmodi seruitium debet consistere in spiritualibus, non autem in temporalibus; & ideo si Clericus esset Notarius, vel Aduocatus, & seruiret ecclesie circa respicientia suum officium, non gauderet fori priuilegio *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. ref. 309.*
- 10 Observant 4. Clericum huiusmodi priuilegium non amittere, si aliqua occasione habitum a se gestari solitum ad breue tempus deposuerit, ut censuit Sac. Congregatio Concilij apud *Farinac. decis. 144. par. 4. Divers.*
- 11 Observant 5. Clericos in minoribus compelli posse ad seruiendum in diuinis sub pœna prinationis habitus Clericalis: censetur enim inutilis Clericus, qui ecclesie seruire recusat, ut d. *Ricc. in Prax. ut supra par. 3. ref. 315. & alij.*
- 12 Observant 6. Clericos coniugatos non bigamos gerentes habitum & tonsuram, & inseruientes alicui ecclesie iuxta Tridentinum, d. *sess.*

d. *sess. 23. capit. 6.* gaudere priuilegio canonis, & fori non solum in causis criminalibus, sed etiam in ciuilibus *iuxta tex. in d. cap. vn. de Cleric. coniug. in 6. & ita censuit Sacr. Congregatio Controuer. iurisdic. praposta, ut refert Barbof. d. par. 2. alleg. 12. num. 25. vbi etiam citat Lap. alleg. 40. num. 1. & alleg. 118. nu. 2. & ibi Mandos. in addit. litt. A. Mart. de iurisd. part. 4. cas. 153. num. 1. & 15. Car. de Graff. de eff. Cler. eff. 1. nu. 81. Ciarlin. lib. 1. cap. 53. num. 34. Squillan. de Priuileg. cleric. cap. 7. dub. 2. num. 27. et alios, & est communis opinio, ut dicit Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. resol. 113. Di. in par. 1. tract. 2. resol. 51. probatur ex d. cap. vn. de Cleric. coniug. in 6. ibi, *vllatenus condemnari*, hoc enim verbum totum negat, & vniuersaliter iurisdictionem Iudicis laici excludit: & ibi, *trahi non posse criminaliter, aut ciuilitur ad iudicium seculari*: si enim Summus Pontifex voluisset, Clericum coniugatum gaudere priuilegio fori in causis tantum criminalibus, fuisset superfluum illud verbum, aut ciuilitur: quia prohibitus cognoscitur in causis criminalibus dicitur prohibitus siue agatur criminaliter, siue ciuilitur: praesertim quia in cap. 2. de for. cõpet. generaliter prohibetur, ne clerici coram laico Iudice conueniantur siue ciuilitur, siue criminaliter; & ideo *textus in d. c. vn. debet ita interpretari, ut minus quam possit, corrigatur commune, ut recte aduertit Ricc. loco cit. quidquid dicat Vulp. in Prax. Iudic. cap. 40. nu. 7. & alij apud Dian.**

d. *ref. 51.* qui putant, clericum coniugatum gaudere priuilegio fori tantum in criminalibus, non autem in ciuilibus.

13 Tenetur autem Clericus coniugatus ad datia, & gabellas: quia praeter priuilegium fori, & canonis, de eo iudicatur vti de laico: d. cap. vn. in fin. & ibi glos. in ver. in ceteris de Cler. coniug. in 6. Abb. in cap. ex litteris num. 8. & 9. de Vit. & bon. Cleric. Guid. Pap. decis. 83. & 383. Vulp. in Prax. Iudic. c. 40. num. 5. & alij communiter.

14 Vxore verò defuncta talis clericus recuperat omnia priuilegia clericis non coniugatis concessa, dummodò incedat in habitu, & tonsura Sylu. in ver. excommunicatio 6. num. 4. Ricc. in Prax. ut supra par. 3. ref. 116. & alij apud Bonac. de censur. in par. disp. 1. q. 16. sect. 1. pun. 3. num. 4. Barbof. d. par. 2. alleg. 12. numer. 28. & communem dicit Vulp. in Prax. Iudic. cap. 40. numero 9.

15 Secus esset, si quis officium Iudicis criminalis exerceret: quia, cum tale officium sit contrarium clericatui, ita amittit priuilegia clericalia, ut ea etiam dimisso officio non recuperet Ricc. in Prax. par. 3. ref. 313. vbi citat Luc. a Penna in knulli C. de Numerar. lib. 12.

16 In eodem Concilio Tridentino alius est casus, in quo Clericus in minoribus nullo gaudet priuilegio clericali, videlicet si occasione beneficij recepti, vel recipiendi non arctatus ad illos ordinatus fuerit vigore litterarum dimissoriarum Capituli sede vacante infra annum 2 die vacationis, et

in session. 7. de rescapit. 10.

17 Dico 2. quod nomine Monachorum gaudentium priuilegio canonis, & fori intelliguntur omnes Regulares vtriusque sexus *ex illorum c. de monialibus de sent. excom.* etiam bigami, quia *textus in cap. vn. de Bigamis in 6.* restringitur, vt loquatur de existentibus in minoribus, non autem de Monachis, & existentibus in sacris *Silu. in ver. bigamus q. 8.* & hanc esse communem dicit Bonacin. *de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 6. sect. 3. nu. 8.* vbi citat Sayr. *lib. 3. cap. 27. num. 32. Molin. tom. 4. tract. 3. disp. 54.* & alios. quod procedit etiam in Nouitijs *cap. religioso §. quamuis de sent. excom. in 6.*

18 Idem dicunt Doctores de equitibus, qui emittunt legitime tria vota substantialia castitatis, paupertatis, & obedientiæ in manibus Superioris sub aliqua regula, a sede Apostolica approbata, quales sunt milites S. Ioannis Hierosolimitani *Nau. conf. 12. num. 1. de Regul. vbi dicit hanc esse communem sententiam.* quales sunt etiam equites S. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantarae in Hispania, qui licet vere, & strictè loquendo religiosi non sint, sunt tamen personæ ecclesiasticæ, & seruantes tria vota suo modo, *idem Nau. conf. 10. de Regul. & alij apud Bonacin. de Censur. in part. disp. 1. q. 16. pun. 3. n. 16.*

19 quod priuilegium ad huiusmodi ordinum militarium nouitios extendit *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 182. vbi refert, ita Sacr. Con-*

gregationem declarasse, & ita etiam tenent alij Doctores, quos refert, & sequitur Barbof. d. par. 2. all. 12. nu. 45. Dian. par. 5. tr. 1. ref. 18. vbi addit, hoc procedere, etiam si per multos annos huiusmodi nouitij remaneant in Nouitiatu; & ideo 20 trahentes huiusmodi Nouitios ad forum laicale. incurrunt in excommunicationem bullæ Cænæ Domini *Ricc. d. p. 4. ref. 251. Dian. loco cit. & alij communiter.*

21 Secundò Tertiarij, qui assumpto habitu Religionis collegialiter viuunt, vel cum claustralibus habitant, eodem priuilegio gaudent, & exempti sunt à Iurisdictione ecclesiastici, & secularis Iudicis, ac subiiciuntur Iurisdictioni Prælatorum Regularium, *vt cauetur in cõstitutione 22. Leonis X. & censuit etiam Sacr. Cõgregatio Concilij, vt refert Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 14. nu. 27. & 28. & 29.* quamdiu enim ita viuunt censentur Religiosi, & personæ ecclesiasticæ, ac Deo dicantur, sicut censentur nouitij *Nau. in man. cap. 27. num. 79. Bonacin. de Censur. in part. disp. 1. q. 16. sect. 1. pun. 3. num. 17. & disp. 2. quest. 3. pun. 6. sect. 3. num. 10. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 12. n. 41. Dian. par. 1. tract. 2. resol. 85.* idem priuilegium concessum est mulieribus Tertiarijs, quæ virginales seu cælibem, aut castam vidualè expresso voto sub dicto habitu vitam traduxerint, etiam si in consanguineorum, & affinium suorum, aut in proprijs domibus, vel seorsum habitauerint, *vt dicit Lezan. loco cit. vbi refert, ita declarasse*

Leo-

Leonem X. ac Sac. Congregationem Concilij. An verò in prædictis Tertiarijs huiusmodi qualitates concurrant, Ordinarij loci est iudicium, vt *resoluit Sac. Congreg. Episcop. & Reg. teste Lauor. var. ciuitabr. tit. 2. cap. 11. num. 103.*

Secus dicendum de alijs Tertiarijs, qui separatim viuunt, ac de mulieribus sine tali voto vitam ducentibus, etiam si habitum proprium Tertiariorum, seu tertij Ordinis deferant: tunc enim huiusmodi priuilegio non fruuntur, quinimò ad onera, quæ laicis incumbunt, perferenda tenentur, & in foro seclari coram Iudicibus seclarijs conueniri possunt *ex constitutione Leonis X. quam refert Lezan. d. cap. 14. n. 27.*

22 Tertiò hoc priuilegiu Canonis & fori ad homines, qui assumpto habitu religioso adhibentur ad seruitia, & obsequia monialium, & ad quærendas pro ipsis elemosinas, extendit Bonacin. *lois cit. Dian. par. 4. tr. 1. ref. 31.* idemque de alijs laicis, qui incedunt in habitu clericali, & inseruiunt Congregationi Presbyterorum, gregatim viuentium instar Religiosorum sub certo superiore, dicit Ricc. *in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 419.*

23 Quartò eodem priuilegio gaudent Oblati, qui se, & bona sua in totu tradiderunt Religioni *Mart. de Iuris d. par. 4. cas. 113. num. 37. Sorb. in ver. Oblati fratrum, & alij apud Barbof. d. all. 12. num. 39.* dummodò mutato habitu viuant vt regulares, siue sub regula *Sylu. in ver. excommunicatio 6. num. 3.*

Bellet. in Disquis. cleric. tit. de Disciplin. cleric. §. 2. num. 19. Bonacin. d. disp. 1. q. 16. sect. 1. pun. 3. num. 12. Dian. p. 4. tr. 1. ref. 31. Ricc. in Prax. par. 2. ref. 419. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 17. nu. 4. & cap. 41. num. 54. ubi dicit, quòd deferre debent habitum ipsius Religionis, vel saltè illius coloris, vt à seclularibus distinguantur.

24 Quintò eodem priuilegio fruuntur Eremitæ, qui sub speciali obedientia Episcopi, vel alterius Prælati ex voto, vel pacto alicui ecclesie, vel Eremitorio, aut loco sacro deputati deseruiunt, vel in communitate, vel separatim: tunc enim censentur personæ ecclesiasticæ, etiam si tria vota substantialia Religionis non emittant *Nau. in man. c. 27. num. 79. Bonacin. d. Censur. in part. disp. 1. q. 16. sect. 1. pun. 3. num. 18. & disp. 2. q. 3. pun. 6. sect. 3. num. 10. Ricc. in Prax. par. 2. ref. 149. Lezan. in Sum. qq. reg. 10. 2. cap. 7. nu. 5. 6. & 7.*

25 Ex dictis inferunt Doctores: quòd si Clericus, vel Nouitius committat delictum tempore clericatus, vel Nouitiatus, & post illud commissum ducat vxorem, puniendus est à Iudice ecclesiastico, non autem à seclari: quia tempus delicti attenditur, quo tempore subijciebatur foro ecclesiastico *Grammat. dec. 10. num. 3. Vulp. in Prax. iudic. cap. 38. nu. 2. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 8. nu. 1. Ricc. in Collect. dec. 1864. par. 5.*

26 Inferunt 2. quòd Clerici, qui reperiuntur in possessione alicuius beneficii, vel communi opinionone pro clericis habentur, vel

pro-

propter diuturnam habitus delationem, vel propter seruitium alicui ecclesie a se vti clericis prestitum statim sunt remittendi ad ecclesiasticum Iudicem ita vt opus non sit probare clericatum ante remissionem, quia tunc clerici presumuntur *cap. si Iudex de Sent. excomm. in 6. Ricc. in Prax. Remission. delinquen. quest. 44.*

27 Obserua tamen, quod Iudex ecclesiasticus ex processu per iudicem laicum compilato non potest clericum condemnare, cum factus fuerit a non competenti Iudice *l. fin. C. si a non comp. Iud. sed debet fieri nouus processus Clar. in d. fin. q. 36. in fin. Guid. Pap. dec. 202. nu. 6. & dec. 419. n. 1. nisi processus fuerit formatus contra Clericum, qui dimiserat habitum, & tonsuram iuxta capit. si Iudex vers. non sic autem de sent. excom. in 6. vel si probationes, & testes de nouo recipi non possent, vt quia testes essent absentes, vel mortui: tunc enim talis processus probaret, & valeret contra clericum, vt dicunt Doctores apud Vulp. in Prax. iudic. cap. 43. nu. 21:*

28 Inferunt 3. quod si quis patrato delicto statum clericalem, seu religiosum assumat, non potest a laica potestate puniri; tum quia mutato personae statu mutatur etiam forum: tum quia Iudex laicus non habet potestatem in clericos *cap. 2. ubi Doctores communiter de for. compet. nisi statum clericalem in fraudem assumat: tunc enim, quamuis non possit a Iudice laico corporaliter puniri, pecuniaria tamen pena, vel con-*

fiscatione bonorum multari potest, & sic remanet subditus ratione causae, & bonorum, non autem respectu personae, vt d. Clar. d. S. fin. q. 36. ver. se penumero continuis Boss. in tit. de Pœn. nu. 38. Vulp. in Prax. iudic. cap. 38. nu. 7. qui dicunt, hanc esse communem sententiam, & alij apud Bellett. tit. 3: d. 4. num. 3. & apud Loccatell. de Quest. iudic. insp. 5. n. 137. quorum sententia procedere potest, quando quis habitum clericalem assumpsit non animo persistendi in statu clericali, & Deo insouendi, sed hac sola intentione, vt euitet forum seculare, vt inquit Bonacin. de legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. d. 1. n. 15. & tunc fraus huiusmodi debet probari per allegantem, coram Iudice ecclesiastico iuxta *cap. si Iudex de sent. excom. in 6.*

Secus esset, si quis occasione delicti perpetrati mouetur ad assumendum habitum animo seruiendi Deo, & simul vitandi forum seculare: hoc enim casu non posset Iudex laicus neque quoad bona contra talem Clericum procedere, etiam si statim patrato delicto clericalem statum assumpsisset: tum quia talis delinquens non dicitur proprie habitum in fraudem fori suscipere, sed potius vti iure suo; tum quia confugiens ad ecclesiam post delictum etiam, animo vitandi forum seculare, gaudet immunitate: tum etiam, quia exempta persona clerici non potest in rebus molestari, ne per vnā viam concedatur quod per aliam negatur ita *Genuens. in Prax. Archiep. cap. 8. n. 2. & 3. Diā. par.*

par. 1. tr. 2. ref. 27. & par. 3. tr. 1. ref. 33. Bonaccin. loco cit. & ita censuit. Sac. Congregatio apud Farinac. dec. 165. par. 4. Diuers. Vnde omnis præsumptio fraudis cessaret, si talis delinquens ordines sacros susceperit, vel professionem fecerit in aliqua Religione approbata; tunc enim Iudex secularis esset incompetens etiam quoad bona, ut fatetur etiam Vulp. qui communem dicit d. cap. 38. num. 8. ubi citat Feder. de Sen. cons. 97. l. 1. in l. eum quaedam puella ff. de Iurisd. omn. Iud. Farinac. tit. de Inquisit. quest. 8. nu. 106. quia in tali casu constaret de animo permanendi in clericatu; immo sufficeret, si delinquens in Religionem ingrediatur, etiam si professionem adhuc non emisit Mart. de Iurisd. par. 4. cent. 2. cas. 121. à n. 22. usque ad fin. quem refert Dian. par. 3. tr. 1. ref. 33.

29 Hinc etiam fit, ut fideiussor de representando liberetur a fideiussione, si Principalis postea assumat clericatum: ita ut non teneatur eum amplius representare: tum quia mutauit statum: tum etiam quia non potest illum representare; quia Clericus est exceptus à Iudice seculari arg. l. sed & si quis ff. si quis caution. l. si decesserit ff. Qui satisf. cog. secus si fideiussor promisit soluere quidquid fuerit iudicatum, quia tunc etiam si Principalis fiat Clericus, fideiussor non liberatur, sed tenetur ad promissa; quamuis enim Principalis mutauerit statum, potest tamen fideiussor adimplere, quæ promisit arg. l. si vero, ubi

Bart. ff. Qui satisf. cog. l. 1. C. de fideiuss.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus in minoribus constitutus incedens sine habitu, & tonsura quando amittat priuilegium fori.
- 2 Item quando Clericus in minoribus, vel in sacris constitutus amittat priuilegium canonis. Quæ dicantur enormia delicta, ibidem.
- 3 Clericus Beneficiatus, vel in sacris constitutus incedens sine habitu, & tonsura quando amittat priuilegium fori.

C A P. II.

An incedens sine habitu, & tonsura amittat absque alia monitione priuilegium canonis, & fori.

Ommunis est opinio, quod Clericus in minoribus ordinibus, aut prima tonsura constitutus incedens sine habitu, & tonsura, absque alia monitione amittat priuilegium fori, ac foro laicali subdat ex Concilio Tridentino sess. 23. de ref. cap. 6. propter dictionem nisi, ibi positam, quæ excipit h. actione C. de transact. ita censuit Sac. Congregatio, ut refert Bellett. tit. de fauor. Cleric. person. §. 3. n. 6. vers. propterea Bonacin. de legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 4. nu. 16. R. sec.

T c in